

**SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SINIF ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS
PROGRAMINDA YER ALAN COĞRAFYA DERSLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

Alper ÖZTÜRK

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
ORTAÖĞRETİM SOSYAL ALANLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
COĞRAFYA ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

Şubat-2015

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren(....) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Alper

Soyadı : Öztürk

Bölümü : Coğrafya Öğretmenliği

İmza :

Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı: Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınıf Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Coğrafya Derslerine İlişkin Görüşleri

İngilizce Adı : The Views of Pre-Service Primary School Teachers Towards The Geography Courses of The Primary School Teaching Undergraduate Program

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Adı Soyadı: Alper ÖZTÜRK

İmza:

Jüri Onay Sayfası

Alper Öztürk tarafından hazırlanan “*Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınıf Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Coğrafya Derslerine İlişkin Görüşleri*” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile Gazi Üniversitesi Ortaöğretim Anabilim Dalı Coğrafya Öğretmenliği Bilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

Başkan: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

Üye: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

Üye: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

Üye: (Unvanı Adı Soyadı)

(Anabilim Dalı, Üniversite Adı)

Tez Savunma Tarihi:/...../.....

Bu tezinAnabilim Dalı’nda
Yüksek

Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Unvan Ad Soyad

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Eşim ve
Oğluma

TEŞEKKÜR

Öncelikle çalışmamın tüm safhalarında benden desteğini esirgemeyen tüm dostlarıma teşekkürü bir borç biliyorum. Özellikle insani ve ahlaki değerlerini örnek edinmeye çalıştığım, hayata yaklaşımıyla bizlere örnek olan, birlikte çalışmaktan onur duyduğum, şahsıma göstermiş olduğu sabır ve hoşgörüsünden dolayı danışmanım, değerli hocam Doç. Dr. Salih ŞAHİN' e, yüksek lisans eğitimim sırasında kendilerinden çok şey öğrendiğim değerli hocalarım Prof. Dr. Servet KARABAĞ ve Yrd. Doç. Dr. Ersin GÜNGÖRDÜ' ye, analiz çalışmaları sırasındaki yardımlarından ötürü Dr. Osman ÇİMEN hocama, Kırıkkale Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi'nde 2012-2013 akademik yılında öğrenim gören öğretmen adaylarına, anket çalışmalarına yürütmemde desteği olan tüm hocalarıma, desteğini üzerimden eksik etmeyen değerli eşime sonsuz saygı, sevgi ve teşekkürlerimi sunarım.

ALPER ÖZTÜRK

**SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SINIF ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS
PROGRAMINDA YER ALAN COĞRAFYA DERSLERİNE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Alper ÖZTÜRK

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Şubat-2015

ÖZ

Bu araştırmada, Sınıf Öğretmeni adaylarının "Sınıf Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Coğrafya Derslerine İlişkin Görüşleri" belirlenmiş ve değişkenlere göre durumları ortaya konulmuştur. Araştırmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırma, Gazi Üniversitesi ve Kırıkkale Üniversitesinde 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören sınıf öğretmeni adayları (N= 299) üzerinde yapılmıştır. Araştırmada veri toplamak amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen üçlü Likert tipi anket kullanılmıştır. "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Coğrafya Derslerine Yönelik Görüşleri"ni saptamak amacıyla geliştirilen anket yardımı ile toplanan veriler bilgisayara aktarılmış ve verilerin çözümlenmesinde SPSS 17 (Statistical for Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır. Görüşmeden elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Bu süreçte anketi oluşturan soruların frekans (f) dağılım grafikleri ve yüzde (%) dağılımları oluşturulmuştur. Araştırmadan elde edilen bu bulgulardan yola çıkarak, sınıf öğretmenliği programında okutulan coğrafya dersleri hakkında gelecekte yapılacak bilimsel çalışmalar için önerilerde bulunulmuştur.

Bilim Kodu :

Anahtar Kelimeler :Coğrafya, Sınıf Öğretmeni Adayı, Coğrafya Dersleri

Sayfa Adedi :

Danışman : Doç.Dr. Salih ŞAHİN

**THE VIEWS OF PRE-SERVICE PRIMARY SCHOOL TEACHERS TOWARDS
THE GEOGRAPHY COURSES OF THE PRIMARY SCHOOL TEACHING
UNDERGRADUATE PROGRAM**

(Master Thesis)

Alper ÖZTÜRK

GAZI UNIVERSITY

INSTITUTE OF EDUCATIONAL SCIENCES

February –2015

ABSTRACT

“The views pre-service primary school teachers towards the geography courses of the primary school teaching undergraduate program” were detected and stated according to the variables in this research study. Descriptive survey model was used for the study. The participants of this study were pre-service primary school teachers attending the 3rd and 4th grades (N= 299) of Kırıkkale University and Gazi University. Three-point Likert scale which was developed by the researcher was used to collect data. The data collected via the questionnaire to detect “The Views of Pre-Service Primary School Teachers towards the Geography Courses” were uploaded to the computer, and SPSS 17 (Statistical packages for the social sciences) was used to analyze data. Descriptive analysis technique was used to examine the data gathered from the interviews. Frequency (f) distribution graphics and percentage distributions (%) of the questions were formed within this period. Following the findings of this study, some suggestions were made towards the geography courses taught in the primary school teaching undergraduate program for the future scientific studies.

Science Code :

Key Words : Geography, Pre-service primary school teacher, Geography Studies

Page Number :

Supervisor: Doç.Dr. Salih ŞAHİN

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xiii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
Problem Durumu.....	3
Problem Cümlesi;.....	4
Araştırmanın Amacı.....	4
Alt Problemler;.....	4
Araştırmanın Önemi.....	4
Varsayımlar.....	6
Sınırlılıklar.....	6
Kavramsal Çerçeve.....	7
Tanımlar.....	7
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	13
BÖLÜM II.....	15
YÖNTEM.....	15
Evren.....	15
Örneklem.....	15
Veri Toplama Teknikleri.....	16
Verilerin Analizi.....	16
BÖLÜM III.....	18
BULGULAR VE YORUMLAR.....	18
Sınıf Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Coğrafya Derslerine İlişkin Bulgular.....	18

BÖLÜM IV.....	41
SONUÇLAR VE ÖNERİLER	41
Sonuçlar.....	41
Öneriler	45
KAYNAKÇA.....	47
EKLER.....	48
EK 1. Kişisel Bilgiler	48

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Sınıf öğretmenliği programı	8
Tablo 2. Sınıf öğretmenliği programı ders dağılımı	11
Tablo 3. Verilerin toplanması ve analizi	17
Tablo 4. Öğretmen adaylarının cinsiyete göre dağılımı	19
Tablo 5. Öğretmen adaylarının sınıf düzeylerine göre dağılımı	20
Tablo 6. Öğretmen adaylarının öğretim şekillerine göre dağılımı	21
Tablo 7. Öğretmen adaylarının mezun olunan lise türüne göre dağılımı	21
Tablo 8. Öğretmen adaylarının yaşadıkları yerleşim birimine dağılımı	22
Tablo 9. Öğretmen adaylarının "Coğrafya derslerinin sayısını yeterli buluyorum" ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı	22
Tablo 10. Öğretmen adaylarının " Coğrafya derslerini içerik yönünden yeterli buluyorum " ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı	23
Tablo 11. Öğretmen adaylarının " Kaynaklara kolay ulaşabiliyorum" ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı	24
Tablo 12. Öğretmen adaylarının "Konuların içeriğinin zor olduğunu düşünüyorum" ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı	25
Tablo 13. Öğretmen adaylarının "Öğretim elemanları derslerde sıklıkla kaynak kullanımına yönlendirmektedir." ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı	26
Tablo 14. Öğretmen adaylarının "Derslerde atlas, harita vb. materyaller sıklıkla kullanılmaktadır." ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı	26
Tablo 15. Öğretmen adaylarının "Derslerde etkin öğrenme tekniklerine yer verilmektedir." ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı	27
Tablo 16. Öğretmen adaylarının "Coğrafya konularına yönelik grafik ve tablo yorumlamaya yönelik yeterli beceri kazandırılmaktadır." ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı	28
Tablo 17. Öğretmen adaylarının "Mesleğim için gerekli olan coğrafi bilgiyi aldığımı inanıyorum." ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı	29
Tablo 18. Öğretmen adaylarının "Derslerde öğrendiğim kavramların meslek hayatımda bana yardımcı olacağını düşünüyorum." ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı	29
Tablo 19. Öğretmen adaylarının "Haritalardaki bilgileri analiz etmek için yeterli beceriyi kazandığımı düşünüyorum." ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı	30
Tablo 20. Öğretmen adaylarının "Coğrafya konularına yönelik grafik ve tablolar oluşturabilirim." ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı	31
Tablo 21. Öğretmen adaylarının "Derslerde bilginin yanı sıra beceride kazandım." ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı	31

Tablo 22. Öğretmen adaylarının “Daha önceki öğrenim hayatımda öğrendiğim coğrafya konuları lisans eğitimimde bana kolaylık sağlamıştır.” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı.....	32
Tablo 23. Öğretmen adaylarının “Derslerde öğrendiğim bilgilerin bana günlük yaşamımda katkısı olacağını düşünüyorum” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı	33
Tablo 24. Öğretmen adaylarının "Derslerde öğrendiğim coğrafi bilgi ve konulara ilişkin yakın çevremden ve Türkiye'den örnekler verebiliyorum" ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı	34
Tablo 25. Öğretmen adaylarının "Coğrafya derslerinde öğrendiğim bilgiler diğer dersleri de öğrenmeye yardımcı olmaktadır" ifadesine verdikleri yanıtları dağılımı.....	34
Tablo 26. Öğretmen adaylarının "Coğrafya konularının öğretiminde video, slayt ve resimlere yer verilmesinin öğrenmeyi kolaylaştıracağına inanıyorum" ifadesine verdikleri yanıtları dağılımı.....	35
Tablo 27. Öğretmen adaylarının "Derslerde atlas, harita, vb. materyaller daha fazla kullanılmalıdır." ifadesine verdikleri yanıtları dağılım	36
Tablo 28. Öğretmen adaylarının "Derslerde arazi çalışmalarına daha çok yer verilmelidir." ifadesine verdikleri yanıtları dağılımı	36
Tablo 29. Öğretmen adaylarının "Derslerde daha çok araştırmaya yönlendirilmelidir. " ifadesine verdikleri yanıtları dağılımı	37
Tablo 30. Öğretmen adaylarının "Derslerde güncel ve popüler konuların öğretimine daha çok yer verilmelidir." ifadesine verdikleri yanıtları dağılımı	37
Tablo 31. Öğretmen adaylarının "Kaynaklara kolay ulaşabiliyorum." ifadesine verdikleri yanıtları dağılımı	38
Tablo 32. Öğretmen adaylarının "Coğrafya derslerinde daha çok hangi konularda bilgi edindiniz?" ifadesine verdikleri yanıtları dağılımı	39
Tablo 33. Öğretmen adaylarının "Coğrafya derslerinde öğrendiğiniz bilgiler ile ilgili olarak gelecekte daha çok hangi konulara ihtiyaç duyacağınızı düşünüyorsunuz." ifadesine verdikleri yanıtları dağılımı	39

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre dağılımı grafiği.....	18
Şekil 2. Öğretmen adaylarının bulundukları sınıfa göre dağılımı grafiği.....	19
Şekil 3. Öğretmen adaylarının öğretim şekillerine göre dağılımı grafiği	20

SİMGE VE KISALTMALAR LİSTESİ

CDÖP Coğrafya Dersi Öğretim Programı

SPSS Statistical for Social Sciences

BÖLÜM I

GİRİŞ

Eğitim, insan yaşantısının her döneminde yer alan kapsamlı bir süreçtir. Eğitim bireyde istendik davranış geliştirme sürecidir.

İlköğretimin toplum ve birey için taşıdığı önem her türlü tartışmanın dışında tutulmaktadır. Çünkü ilköğretim çocuk için gerçek fırsat eşitliği ve şanstır. Çocuğun yaşadığı topluma ait bir varlık ve öge olması ancak ilköğretim sayesinde olmaktadır. O yüzden de eğitim bu kademesi, çoğu ülkede olduğu gibi ülkemizde de, “temel eğitim” olarak adlandırılmaktadır. Bu önemi nedeniyledir ki ilköğretim hakkı bizim Anayasamızın 42. maddesinde olduğu gibi, hemen bütün ülke Anayasalarında garanti altına alınmış ve eğitimin bu kademesinin istisnasız herkese zorunlu ve parasız olduğu vurgulanmış, bunun sağlanmasının da devletlerin görevi olduğu belirtilmiştir (Kaplukan, 2012).

İlk zamanlarda yeryüzünü tasvir etmek amacı güden coğrafya zaman içinde insan-doğa ilişkisi ve mekânsal dokuları analiz etmeye odaklı bir disiplin haline gelmiştir. Coğrafya farklı zaman dilimlerinde farklı şekilde algılanmış ve dönüşüm geçirerek içerik ve yöntemlerde farklılıklar ortaya çıkmıştır. Coğrafya da konular daima bir mekân, yer ve çevre boyutuna odaklanmış olmakla birlikte özellikle 20. yy'daki geçirdiği süreç içinde bu boyutlar farklı şekillerde ele alınmış ve yorumlanmıştır (Karabağ ve Şahin, 2007).

Öğretim kurumları için hazırlanan her ders programının amacı ve içeriği farklı olmakla birlikte, ortak beklenti öğrencileri geleceğe ve hayata hazırlamaktır. Bu bağlamda her ders programının kazandırmayı hedeflediği bilgi, beceri, değer ve tutumlar farklılık gösterir. CDÖP' ye göre, öğrencilere doğa-insan etkileşimi ve bu etkileşimle ortaya çıkan dokulara ve özelliklere ait, bilgi, beceri, değer ve tutum kazandırarak ‘coğrafi bilinç’in oluşturulması coğrafya eğitiminin temel amacıdır(Karabağ ve diğerleri, 2007). Kazandırılmak istenen

coğrafi bilginin en temel unsurlarından birisi ise öğrencilere ‘dünya algısı’ oluşturmaktır. Ancak bu dünya algısı sadece bilgi düzeyinde olmayıp değer, tutum ve becerileri de içermektedir (CDÖP’den aktaran Öztürk ve Alkış, 2009).

Türkiye’de coğrafya biliminin toplumsal yaşamda istenilen yerde olmamasının altında yatan pek çok neden vardır. Bunlardan en önemlisi ülkedeki uygulanış şekli ile metot, saha ve kullandığı araç-gereç ve teknoloji açısından coğrafya biliminin toplumsal problemlerin çözümünde yetersiz kalmasıdır (Demirci, 2005).

Coğrafya, eğitim kademelerinin hemen hemen her aşamasında öğretilen çevre, insana ve zamana dair konular içerir. Ülkemizde ilköğretim seviyesinden başlayarak, lise seviyesine kadar, coğrafya zorunlu ders olarak okutulmaktadır. Ders adları farklı olmakla beraber; ilköğretimde hayat bilgisi ve sosyal bilgiler, lisede coğrafya adıyla okul programlarında belirli bir sistem dâhilinde verilmek istenmektedir. Eğitimde coğrafya ile öğrencilerin çevresinde olanları anlamaları ve genel olarak dünya ve yaşadıkları mekân hakkında bilinçli olmaları amaçlanır (Karabağ’dan aktaran Kızılçaoğlu, 2006).

Ülkemizde coğrafya eğitimi ilkokul 1. sınıfta Hayat Bilgisi dersi ile başlamaktadır. 4. sınıftan 7. sınıfa kadar ise Sosyal bilgiler dersi ile devam etmektedir. Yine 4. Sınıfta Fen ve Teknoloji dersinin bazı kazanımları doğrudan coğrafya dersleri ile ilgilidir

İlk ve orta öğrenimde verilen coğrafya eğitiminde öğrenci başarısının yeterli düzeyde olması, öğrenciler ve toplumumuz için oldukça önemlidir. İlkokulda öğrencilerin coğrafya ya olumlu bir bakış açısı oluşturulması ve iyi bir coğrafya eğitimi verilmesinde ilkokul eğitiminden sorumlu sınıf öğretmenlerine önemli görevler düşmektedir. Bu bağlamda sınıf öğretmenliği lisans programı incelenmiş olup bu çalışma gerekli görülmüştür.

Sınıf Öğretmenliği bölümünde okutulan coğrafya dersleri Genel Coğrafya ve Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği dersleridir. Bu derslerin içeriği, Genel Coğrafya: Coğrafyanın tanımı, tarihçesi, evren, dünyanın şekli boyutları, yer tayini olarak, Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği: Türkiye’nin Fiziki ve Beşeri Özellikleri olarak belirlenmiştir.

Tüm bu anlatılanlardan hareketle sınıf öğretmeni adaylarının da coğrafyaya bakış açıları incelenmek istenmiş olup, bu çalışmada sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin coğrafya dersi konusundaki görüşleri tespit edilmeye çalışılmıştır.

Problem Durumu

Şahin (1998)'e göre coğrafya, insanın içinde yaşadığı çevrenin doğal özelliklerini, insan-doğal çevre etkileşimini ve bu etkileşim sonucu insanın ortaya koyduğu beşeri ve ekonomik etkinlikleri kendi prensipleri çerçevesinde inceleyerek sonuçlarını açıklayan bilimdir (Şahin'den aktaran Öztürk ve Alkış, 2009). Karabağ (1998)'a göre coğrafya, insanlar ve yer (mekân) ile bunlar arasındaki ilişkiyi inceleyen bilimdir.

Coğrafyanın ilk ve orta dereceli okullardaki öğrencilerin eğitimine katkısının ne olması gerektiği eskiden beri tartışılmaktadır. James(1969) ilk ve ortaokullarda coğrafya öğretmeninin iki temel amacı olduğunu belirtmiştir. Bunlardan birincisi bir disiplin olarak coğrafya bilimini tanıtmak ve öğretmek ikincisi ise öğrencilerin yaşadıkları dünyayı 'anlamalarını' sağlamaktır. Eğitim sistemi içerisinde coğrafyanın amacı yerler hakkında öğrencilere ezberleyecekleri bilgiler yüklemek değil, bu yerlerdeki insan-çevre etkileşimlerini farklı ölçeklerde 'anlayabilmek"tir(Arı, 2010).

Ülkemizde coğrafya derslerinin temeli ilkokullarda atılmaktadır. Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler dersleri ile Fen ve Teknoloji(3. Sınıflarda Fen Bilimleri) dersi konularının bir kısmı doğrudan coğrafya ile ilgilidir. Ülkemizde ilkokul eğitimi sınıf öğretmenleri aracılığıyla verilmektedir. Sınıf öğretmeni, ilköğretimin ilk dört yılında öğrencilere toplumsal yaşamda gerekli olan temel bilgi, beceri ve tutumları kazandıran kişidir. Sınıf öğretmeninden kişisel ve mesleki yaşam açısından kendi öğrencilerine doğru bir modeli sergilemesi, kendi profesyonel gelişimi için alanıyla ilgili yenilikleri takip etmesi ve etkili iletişim becerilerine sahip olması beklenmektedir. Görüldüğü üzere sınıf öğretmeni her bilim dalında mesleki bilgi ve birikime sahip ve genel yetenek ve genel kültür konularında bilgili ve yetenekli kimsedir.

Bütün bu anlatılanlar göz önüne alındığında sınıf öğretmeninin coğrafi bilgi ve birikime sahip olmasından daha doğal bir şey yoktur. Sınıf öğretmeninin coğrafyayı okullarda öğretecek ve çocukların coğrafya temellerini atacak olmaları ve onların önemli bir görevi yürütecek kişiler olması büyük önem taşımaktadır. Tüm bu anlatılanlardan hareketle sınıf öğretmeni adaylarının da coğrafyaya bakış açıları incelenmek istenmiş olup, bu çalışmada sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin coğrafya dersi konusundaki görüşleri tespit edilmeye çalışılacaktır.

Problem Cümlesi;

Araştırmanın problem cümlesi “Sınıf Öğretmeni adaylarının sınıf öğretmenliği lisans programındaki coğrafya derslerine ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, ilkokulda coğrafya eğitiminin temelini atılmasında birinci derecede etkili olan sınıf öğretmeni adaylarının eğitim fakültelerinde aldıkları coğrafya derslerine yönelik görüşlerini belirlemektir.

Alt Problemler;

Araştırmanın problem cümlesi çerçevesinde aşağıda belirtilen şu konulara açıklık getirilecektir. Öğretmen adaylarının;

- Derslerin sayısı ve süreleri hakkındaki görüşleri nelerdir?
- Derslerin içeriği hakkındaki görüşleri nelerdir?
- Derslerde kullanılan öğretim yöntemlerine ilişkin görüşleri nelerdir?
- Öğrencilerin edindikleri kazanımlara ilişkin görüşleri nelerdir?
- Öğrencilerin edindikleri becerilere ilişkin görüşleri nelerdir?
- Derslerde başvuru kaynak kitaplar ve materyaller hakkındaki görüşleri nelerdir?
- Derslere ilişkin karşılaştıkları sorunlar nelerdir?
- Derslerde karşılaşılan sorunlara ilişkin önerileri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

Coğrafya dersi öğrencilere dünyaya bakış açısı kazandırma, yaşadığı yeri hatta tüm dünyayı tanıma, vatan ve millet sevgisi kazandırma yani en önemlisi ülkesiyle ilgili farkındalık kazanmasına olanak sağlar. Bu açıdan coğrafya derslerinin öğrenimi konusu da önem kazanmaktadır. Öğrencilere coğrafya bilimi ne kadar iyi öğretilir ve kavratılırsa toplum, ülkesinin potansiyellerinden haberdar, ülke ve çevre bilinci kazanmış, evrensel çerçeveden olaylara yaklaşabilen bireylerden oluşacaktır.

Ülkemizde coğrafya öğretiminin temelini atacak sınıf öğretmenlerinin coğrafyaya ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Ülkemizde coğrafya eğitiminin temelleri ilkokullarda okutulan Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler dersleriyle atılmaktadır. Önceki öğrenmelerin yeni öğrenmeleri etkilediğinin bilimsel bir gerçek olması ve coğrafya dersinin önceki öğrenmelerinin de temelinde Hayat Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Fen ve Teknoloji dersleri olması bu çalışmanın önemini artırmaktadır.

Bradbeer vd. (2004) ve Walshe (2007) coğrafyacıların coğrafya algılarını incelediklerini, Barratt Hacking (1996) ve Walford (1996), coğrafya öğretmen adaylarının fikirleri üzerinde odaklandıklarını belirtmişlerdir. Bunlara ek olarak, Martin (2000) ve Catling (2004) sınıf öğretmeni adaylarının coğrafyaya ve ilköğretimde coğrafya öğretiminin amacına yönelik algılamaları incelenmiştir (Öztürk ve Alkış, 2009).

Öztürk ve Alkış (2009), yapmış oldukları Sınıf Öğretmeni Adaylarının Coğrafya Algılamaları isimli çalışmalarında, genel olarak öğretmen adaylarının coğrafya ile coğrafya eğitiminin amaçları noktasındaki algıları arasında önemli farklılıklar tespit etmişlerdir. Bu farklılaşmaların olası nedenlerinin netleştirilemeseler de çalışma sınıf öğretmenlerinin coğrafya ve coğrafya öğretiminin amaçlarına yönelik algılamaları saptama bakımından önemlidir.

Seyihoğlu ve Geçit (2010), Sınıf Öğretmenlerinin “Coğrafya” İmajları isimli çalışmalarında, sınıf öğretmenlerinin “Coğrafya” disiplini hakkında zihinlerinde oluşturdukları imajı ortaya çıkarmaya çalışmışlardır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin coğrafya imajlarında eksiklikler ve yanlışlıklar olduğu belirtilmektedir.

Karadeniz ve Özdemir (2006), Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Coğrafya Alanına İlişkin Öz Yeterlik İnançları (On Dokuz Mayıs Üniversitesi Örneği) isimli çalışmalarında, Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Coğrafya Alanına İlişkin Öz Yeterlik İnançlarının orta düzeyde olduğu, Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının coğrafya alanında kendilerini yeterli bulmadıklarını belirtmişlerdir.

Araştırmacılar tarafından yapılan yukarıdaki çalışmalar coğrafya derslerinin öğretimi konusunda, öğretmen adaylarının algılamaları ve imajlarının eksik veya yetersiz olduğunu göstermiştir.

Yapılan bu çalışmada ise sınıf öğretmeni adaylarının Coğrafya derslerini gerekli bulup bulmadığı, Coğrafya derslerini yeterli bulup bulmadığı, Coğrafya derslerinin eğitim fakültelerindeki yeri hakkındaki görüşleri, Coğrafya derslerinin anlatımında kullanılan

materyallerin yeterli olup olmadığı, Coğrafya dersinin içeriğini yeterli bulup bulmadıkları, Coğrafya derslerinin anlatımında kullanılan yöntemler hakkındaki görüşleri, Coğrafya derslerinin anlatımında sorun olup olmadığı ve öğrencilerin Coğrafya derslerinin kapsamı ve içeriği ile ilgili görüş ve önerilerinin saptanması çalışmayı önemli hale getirmektedir.

Varsayımlar

Bu araştırma temel olarak aşağıda sunulan varsayımlardan hareketle gerçekleştirilmiştir:

1. Araştırmaya katılan kişilerin ankette bulunan sorulara samimi cevaplar vereceği,
2. Yapılacak araştırmada evreni temsil etme yeterliliğine sahip, örnekleme oluşturacak sayıda kişiye anket uygulanacağı ve örneklemden elde edilecek bilgilerin evren için genellenebileceği,
3. Araştırmada kullanılacak veri toplama yöntemleri ile ölçeklerin sınıf öğretmenleri adaylarının coğrafya derslerine ilişkin görüşlerini ortaya koymada yeterli olacağı,
4. Öğrencilerin coğrafya derslerine yönelik görüşlerinin değişebileceği ve bunların araştırmanın dışında tutulacağı,
5. Kullanılan veri toplama araçlarının çalışma için güvenilir ve geçerli olacağı varsayılmaktadır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma;

Ülkemizde bulunan tüm eğitim fakültelerinin sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerine ulaşmak mümkün olmadığından 2012/2013 Eğitim Öğretim yılında, Ankara ili Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi ve Kırıkkale ili Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesinde öğrenim gören 3. ve 4. Sınıf, sınıf öğretmenleri adayları ile sınırlıdır.

Kavramsal Çerçeve

Bu bölümde araştırmanın kavramsal çerçevesi hakkında bilgi verilecektir.

Tanımlar

Bu araştırmada kullanılan bazı kavramların anlamları şöyledir:

Coğrafya: Coğrafya, insanla doğal ortam arasındaki karşılıklı etkileşimleri, bu etkileşimler sonucunda gelişen faaliyetlerle durumları dağılışı, ilişki kurma, karşılaştırma, nedensellik ilkelerine bağlı kalarak ve çeşitli araştırma yöntemleri uygulayarak araştırıp inceleyen, elde ettiği sonuçları bir sentez halinde ortaya koyan, kendi içerisinde çok sayıda bilim dalından oluşan bir bilimler topluluğudur(Özçağlar, 2011).

Sınıf Öğretmeni: İlköğretimin ilk dört yılında öğrencilere toplumsal yaşamda gerekli olan temel bilgi, beceri ve tutumları kazandıran kişidir.

Sınıf öğretmenliği bölümü Türk Eğitim sisteminde ihtiyaç duyulan Sınıf Öğretmeni adaylarının yetiştirilmesi ve Milli Eğitimin temel amaçlarına uygun eğitim almalarını sağlayan yüksek öğrenim bölümüdür. Bölümü başarıyla tamamlayan mezunlara Sınıf Öğretmenliği alanında lisans diploması verilir.

Sınıf Öğretmenliği bölümünün genel amacı ilkokulda eğitim gören (7-11 yaşlarındaki) çocuklara temel matematik bilgilerini, Türkçeyi doğru kullanabilme becerisini verebilecek, okumayı ve yazmayı, günlük yaşam becerilerini nasıl kullanması gerektiğini kavratabilecek, öğrencilerini bir üst öğretime hazırlayacak öğretmenler yetiştirmektir.

Sınıf Öğretmenliği Bölümünün temel hedefi gerekli bilimsel ve sosyal yetilerle donatılmış bir üst seviyedeki eğitimleri takip edebilen, çalışacakları ortamlarda kritik düşünme ve liderlik becerilerine sahip, disiplinler arası işbirliği sağlayabilen yönetici özelliklerine sahip, yenilikçi, özgün çözümler üretebilen Sınıf Öğretmenleri yetiştirmektir. Bölümde okutulan derslerle öğretmen adayları bu hedeflere yönelik olarak çeşitli bilgilerle donatılmaktadır.

İlköğretimin birinci kademesi olan 1-4. sınıflar için öğretmen yetiştirmeyi amaçlayan bir programdır. Bu programda gelişimin en hızlı dönemlerinden biri olarak kabul edilen 7-11 yaş çocuklarının bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişim özelliklerini iyi bilen, bu dönem

çocukları ile iletişim kurabilen, öğrencilere yönelik ilgi, yetenek ve değer analizleri yapabilen insan gücünün yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Sınıf Öğretmenliği programının amacı, öğrencilere mesleki yaşamlarında gerekli olacak temel bilgi, beceri ve yetenekleri kazandırmak, alan deneyimleriyle teorik eğitimi birleştirmek, kişisel ve mesleki yaşamlarında öğrencileri için doğru bir model oluşturabilecek, alanındaki gelişmeleri yakından izleyen, zamanını verimli kullanan ve etkili iletişim kurma becerilerine sahip, bilimsel etik kurallarını benimsemiş yaşam boyu öğrenmenin bilincinde olan, insana, topluma ve doğaya duyarlı sınıf öğretmenleri yetiştirmektir.

Sınıf Öğretmenliği programı sekiz yarıyıldan oluşan bir programdır. *Yök Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı* 'nda dönem dönem aşağıdaki dersler okutulmaktadır.

Tablo 1. Sınıf Öğretmenliği Programı

I.YARIYIL

DERSİN ADI	T	U	K
Temel Matematik I	2	0	2
Genel Biyoloji	2	0	2
Uygarlık Tarihi	2	0	2
Türkçe I: Yazılı Anlatım	2	0	2
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2
Yabancı Dil I (İngilizce)	3	0	3
Bilgisayar I	2	2	3
Eğitim Bilimine Giriş	3	0	3
Toplam	18	2	19

II.YARIYIL

DERSİN ADI	T	U	K
Temel Matematik II	2	0	2
Genel Kimya	2	0	2
Türk Tarihi ve Kültürü	2	0	2
Genel Coğrafya	2	0	2
Bilgisayar II	2	2	3
Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2
Yabancı Dil II (İngilizce)	3	0	3
Eğitim Psikolojisi	3	0	3
Toplam	18	2	19

III.YARIYIL

DERSİN ADI	T	U	K
Temel Matematik II	2	0	2
Genel Kimya	2	0	2
Türk Tarihi ve Kültürü	2	0	2
Genel Coğrafya	2	0	2
Bilgisayar II	2	2	3
Türkçe II: Sözlü Anlatım	2	0	2
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2
Yabancı Dil II (İngilizce)	3	0	3
Eğitim Psikolojisi	3	0	3
Toplam	20	2	21

IV.YARIYIL

DERSİN ADI	T	U	K
Türk Dili II: Cümle ve Metin Bilgisi	2	0	2
Çocuk Edebiyatı	2	0	2
Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği	3	0	3
Sanat Eğitimi	1	2	2
Fen ve Teknoloji Lab. Uyg. II	0	2	1
Müzik Öğretimi	1	2	2
Beden Eğt. ve Oyun Öğretimi	1	2	2
Güzel Yazı Teknikleri	1	2	2
Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	2
Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	2	2	3
Toplam	15	12	21

V.YARIYIL

DERSİN ADI	T	U	K
Fen ve Teknoloji Öğretimi I	3	0	3
İlkokuma ve Yazma Öğretimi	3	0	3
Hayat Bilgisi Öğretimi	3	0	3
Matematik Öğretimi I	3	0	3
Drama	2	2	3
Ölçme ve Değerlendirme	3	0	3
Sınıf Yönetimi	2	0	2
Toplam	19	2	20

VI.YARIYIL

DERSİN ADI	T	U	K
Fen ve Teknoloji Öğretimi II	3	0	3
Türkçe Öğretimi	3	0	3
Sosyal Bilgiler Öğretimi	3	0	3
Matematik Öğretimi II	3	0	3
Erken Çocukluk Eğitimi	2	0	2
Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2
Okul Deneyimi	1	4	3
Toplam	16	6	19

VII.YARIYIL

DERSİN ADI	T	U	K
Görsel Sanatlar Öğretimi	1	2	2
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Eğitimi	2	0	2
Trafik ve İlk Yardım	2	0	2
Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı	2	0	2
Etkili İletişim	3	0	3
Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5
Rehberlik	3	0	3
Özel Eğitim	2	0	2
Toplam	17	8	21

VIII.YARIYIL

DERSİN ADI	T	U	K
Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim	2	0	2
Seçmeli I(İlköğretim Programında Yeni Yaklaşımlar)	2	0	2
Türk Eğitim Tarihi	2	0	2
İlköğretimde Kaynaştırma	2	0	2
Seçmeli II (Türk Eğitim Sisteminde Sorunlar, Eğilimler ve Gelişmeler)	2	0	2
Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5
Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2
Toplam	14	6	17

Genel Toplam: Teorik:134 Uygulama:44 Kredi:156 Saat:178

Sınıf Öğretmenliği Programında Yer Alan Coğrafya Dersleri ve İçerikleri: Sınıf Öğretmenliği Programında Genel Coğrafya ve Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği dersleri okutulmaktadır. Bu dersler;

Genel Coğrafya: Coğrafyanın konusu ve ilkeleri, coğrafya biliminin temel kavramları, coğrafyanın diğer bilimlerle arasındaki yeri, tarihi gelişimi, coğrafya öğretiminin amaçları, doğal sistemler (iklim, yer şekilleri, bitki örtüsü, sular vb.) hakkında genel bilgi, bu sistemler ve gelişim özellikleri, evren ve güneş sistemleri, dünyanın şekli, fiziksel özellikleri, hareketleri ve bu hareketlerin sonuçları, harita kullanma uygulamaları.

Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği: Türkiye'nin yeri ve konumu, Türkiye'nin jeopolitik ve jeostratejik durumu ve özellikleri, matematiksel konum özellikleri, özel konum özellikleri (komşular), ülke grupları özellikleri (siyasi, askeri, ekonomik, kültürel organizasyonlar). Türkiye'nin fiziki özellikleri (iklimi, hidrografik özellikler, toprak yapısı, bitki örtüsü), sosyo – ekonomik özellikleri (nüfus yerleşimi, tarım, ormancılık, hayvancılık, enerji, sanayi, ulaşım, turizm), konularını içermektedir.

Coğrafya Derslerinin Sınıf Öğretmenliği Programındaki Yeri: Yukarıdaki tablolardan da görüleceği üzere sınıf öğretmenliği programı 134 saat teorik 44 saat uygulamalı olmak üzere toplam 156 krediden oluşan 178 dersten oluşan bir programdır.

Sınıf Öğretmenliği programı 178 saatlik bir programdır. Programda okutulan derslerin ders saati ve yüzdelik oranları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo 2. Sınıf Öğretmenliği Programı Ders Dağılımı

Alanlar	Saat	%
Öğretmenlik Formasyonu Dersleri	40	22,5
Alan Bilgisi Dersleri	115	64,6
Diğer Dersler(Seçmeli, Genel Kültür)	23	12,9

Tablodan da anlaşılabacağı üzere ders ağırlığı yönünden "Alan Bilgisi Dersleri" % 64,6'lık oranla ilk sırada yer almaktadır. İkinci sırada ise %22,5'lik oranla Öğretmenlik Formasyon Dersleri" yer almaktadır. "Seçmeli Dersler ve Genel Kültür Dersleri" %12,9'luk oranla son sırada yer almaktadır.

Bu program içerisindeki Coğrafya dersleri ise yukarıda açıklanan Genel Coğrafya ve Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği dersleridir. Genel Coğrafya dersi uygulamasız 2 kredilik, Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği dersi ise uygulamasız 3 kredilik bir derstir. Coğrafya derslerinin sınıf öğretmenliği programında yer alan tüm derslere oranı %3,21' dir. Alan Bilgisi Derslerine oranı ise %4,35'dir.

Sınıf öğretmenliği programında okutulan tarih dersleri olan Türk Tarihi ve Kültürü, Uygarlık Tarihi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I ve Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II derslerinin toplam 8 kredilik dersler olması ve bu derslerin tüm derslere oranının yaklaşık %5,13 ve Alan Bilgisi Derslerine oranının %6,96 olduğu düşünülürse coğrafya derslerinin sınıf öğretmenliği programında yetersiz olduğu düşünülmektedir.

Sınıf öğretmeni adaylarının bu konudaki düşüncelerinin yer aldığı sonuçlara ise Bulgu ve Yorumlar bölümünde yer verilmiştir.

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Konuyla ilgili yazın incelendiğinde Sınıf Öğretmeni adaylarının coğrafya derslerine yönelik görüşleri ile ilgili az sayıda çalışma ve eserin bulunduğu gözlenmiştir. Bu bölümde konuyla ilgili ulaşılabilen araştırmaların amaçlarına ve bulgularına yer verilmiştir.

Seyihoğlu ve Geçit (2010) Sınıf öğretmenleri üzerinde yaptığı “Sınıf Öğretmenlerinin Coğrafya İmajları” isimli çalışmasında sınıf öğretmenlerinin “Coğrafya” disiplini hakkında zihinlerinde oluşturdukları imajlar ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Araştırma öğretmenlerin coğrafya imajlarında eksiklikler ve yanlışlıklar olduğunu göstermiştir. Araştırma, öğretmenlerin coğrafya biliminin sınırlarının ve içeriğinin sağlıklı olarak bilmedikleri, tam anlamıyla anlayamadıkları sonucuna ulaşmıştır.

Öztürk ve Alkış (2009) ”Sınıf Öğretmeni Adaylarının Coğrafya ile İlgili Algılamaları” isimli çalışmasında, sınıf öğretmeni adaylarının coğrafyaya ve ilköğretimde coğrafya öğretiminin amacına yönelik algılamaları incelenmiştir. Araştırma öğretmen adaylarının coğrafya algılamalarında farklılıklar olduğunu göstermiştir. Bu durumun olası nedenleri bu çalışma ile netleştirilemese de, çalışma sınıf öğretmenlerinin coğrafya ve coğrafya öğretiminin amaçlarına yönelik algılamalarını saptamak bakımından önemlidir.

Güven ve Ersoy (2007),” Sınıf Öğretmeni Adaylarının Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretim I Dersine İlişkin Öz Yeterlik Algıları ve Bilişsel Tutumlarının Belirlenmesi “ isimli araştırmasında ilköğretim kurumlarında görev yapacak sınıf öğretmeni adaylarının lisans öğrenimleri sırasında aldıkları Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi I dersine ilişkin öz-yeterlik algıları ve bilişsel tutumlarını belirlemeye çalışılmıştır. Bulgulara dayalı olarak; sınıf öğretmeni adaylarının Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretimi I dersine ilişkin öz-yeterlik düzeylerini yeterli ve iyi dereceler arasında ifade ettikleri, ölçekte yer alan maddelere verdikleri yanıtlar cinsiyet, dersin iki ayrı ders olarak okutulmasına ilişkin görüşleri, öğrenim gördükleri sınıf düzeyi, genel not ortalaması, akademik başarı puanları gibi değişkenler açısından adayların görüşleri arasında farklılık bulunmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Haas (1989), “İlköğretimde Coğrafya Eğitimi ” isimli çalışmasında ilköğretimde coğrafya öğretiminin önemine vurgu yaparak, ilköğretimde coğrafya öğretiminin nedenleri, nasıl öğretildiği, coğrafya öğretme ve öğrenmedeki eksiklikler ve ilköğretimde coğrafya eğitiminin nasıl geliştirileceği üzerine önerilerde bulunmuştur.

İpek ve Bayraktar (2004) "Aday Öğretmenlerin Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimlere Bakışları" isimli araştırmasında aday öğretmenlerin fen bilimleri ve sosyal bilimlere bakışlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmen adaylarının öğrenim gördükleri bilim alanına yönelik olarak daha olumlu bakış açısına sahip oldukları gözlenmiştir.

Karadeniz ve Özdemir (2006), “ Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Coğrafya Alanına İlişkin Öz Yeterlik İnançları” isimli araştırmasında Sosyal Bilgiler Öğretmen adaylarının aldıkları eğitim sonucunda coğrafya alanındaki yeterlik inançlarını belirlemeye çalışmıştır. Araştırma sonucunda Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının coğrafya alanında öz yeterlik inançlarının ise orta düzeyde olduğu görülmüştür.

Kızılcıaoğlu (2006), “ İlköğretimin Birinci Kademesinde Coğrafya Eğitimi ve Öğretimi ” isimli çalışmasında ilköğretimin ilk kademesinde coğrafyanın yeri belirlenerek, çeşitli öğretim programlarında coğrafya ile ilgili konulardan hangilerine yer verildiği tespit edilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın sonucunda sınıf öğretmenlerine coğrafya eğitimi konusunda önemli görevler düştüğü belirtilmiştir.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırmanın yapılacağı evren ve örneklem, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve toplanan verilerin analizinde takip edilecek aşamalar açıklanmıştır.

Evren

Bu çalışmanın evrenini Gazi Üniversitesi ve Kırıkkale Üniversitesinde 2012/2013 Akademik yılında 3. ve 4. sınıflarda öğrenim gören 299 Sınıf Öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı öğrencilerinin lisans programında verilen coğrafya derslerine ilişkin görüşlerini araştırılmasına ilişkin anket ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır.

Örneklem

Bu çalışmada olasılık temelli örnekleme yöntemi kullanılmış olup, olasılık temelli örneklemenin özü olasılık kuramına dayanır. Belirli bir evrende yer alan "şey"lerin özellikleri belirli ölçütler uygulandığında benzer özellikler göstermektedir. Öte yandan, bu evrendeki her "şey" oluşturulacak herhangi bir örnekleme dahil olma konusunda eşit şansa sahip olmalıdır. Bu özelliklere sahip olan bir evrenden, istatistiksel hesaplarla evreni temsil edebilme büyüklüğüne sahip ve tamamen rastgele yöntemle bir örneklem seçmek mümkündür. Buna seçkisiz örnekleme diyoruz (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Bu çalışmanın örneklem grubunu Gazi Üniversitesi ve Kırıkkale Üniversitesinde 2012/2013 Akademik yılında 3. ve 4. sınıflarda öğrenim gören 299 Sınıf Öğretmeni adayı oluşturmaktadır.

Veri Toplama Teknikleri

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacı tarafından geliştirilen sınıf öğretmeni adaylarının Coğrafya derslerine yönelik görüşlerinin belirlenmesi amacıyla geliştirilen anket ile kişisel bilgilerin belirlenmesi amacıyla oluşturulan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Anket ve kişisel bilgi formu Ek 1 ve Ek 2'de sunulmuştur.

Anket, insanların taşıdıkları karakteristiklerin, gösterdikleri davranışların, benimsedikleri kanı ya da görüşlerin ve sahip oldukları tutumların öğrenilmesinde kullanılan bilgi toplama aracıdır (Balcı, 2009). Bu araştırmada kullanılan anket, "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Coğrafya Derslerine İlişkin Görüşleri"ni saptamak amacıyla geliştirilmiştir. Anket iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde sınıf öğretmeni adaylarının kişisel bilgilerinin belirlenmesi, ikinci bölümde ise sınıf öğretmeni adaylarının eğitim fakültelerinde okutulan coğrafya derslerini hakkındaki görüşlerini saptamak amacıyla hazırlanmıştır.

Toplam 23 maddeden oluşan anketin ikinci bölümünde yer alan maddeler ile sınıf öğretmeni adaylarının coğrafya derslerine yönelik görüşlerini ortaya çıkarmak amacı güdülmüştür. Buradaki amaç sınıf öğretmeni adaylarının eğitim fakültelerinde aldıkları coğrafya derslerinin yeterli olup olmadığı, derslerin içeriğine yönelik yeterlilikleri kazanıp kazanmadıkları ve coğrafya dersleri ile ilgili olarak görüş ve önerilerinin belirlenmeye çalışılmasıdır.

Verilerin Analizi

"Sınıf Öğretmeni Adaylarının Coğrafya Derslerine Yönelik Görüşleri"ni saptamak amacıyla geliştirilen anket yardımı ile toplanan veriler bilgisayara aktarılmış ve verilerin çözümlenmesinde SPSS 17 (Statistical for Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır. Görüşmeden elde edilen veriler betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir.

Bu süreçte anketi oluşturan soruların frekans (f) dağılım grafikleri ve yüzde (%) dağılımları oluşturulmuştur.

Tablo 3. Verilerin Toplanması ve Analizi

AŞAMALAR	YAPILAN ÇALIŞMALAR
I. Aşama	Anketin geliştirilmesi ve uygulanması
II. Aşama	Örnekleme uygulanan anket verilerinin bilgisayara aktarılması
III. Aşama	Bilgisayara aktarılan verilerin SPSS 17 paket programı ile analiz edilmesi
IV. Aşama	Analiz edilen verilerin yorumlanması ve anlamlandırılması

BÖLÜM III

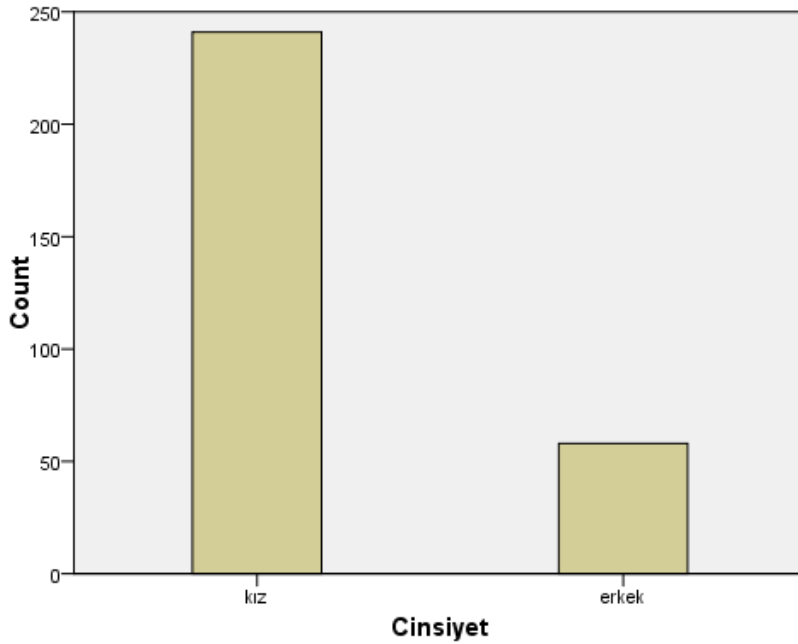
BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırma problemi ve alt problemlere dayalı olarak elde edilen verilerin SPSS 17.0 (Statistical Packages for the Social Sciences) paket programıyla analizi sonucu elde edilen bulgulara ve bu bulgulara dayalı olarak yapılan yorumlara yer verilmiştir. Bu araştırmanın temel problemi, "Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınıf Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Coğrafya Derslerine İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi"dir. Belirlenen problemi çözmeye yönelik olarak oluşturulan alt problemlere ait elde edilen bulgular sırasıyla aşağıda sunulmuştur.

Demografik Bilgiler

Bu bölümde araştırma ölçeğinde yer alan demografik bilgilere yer verilmiştir.

Şekil 1. Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Dağılımı Grafiği

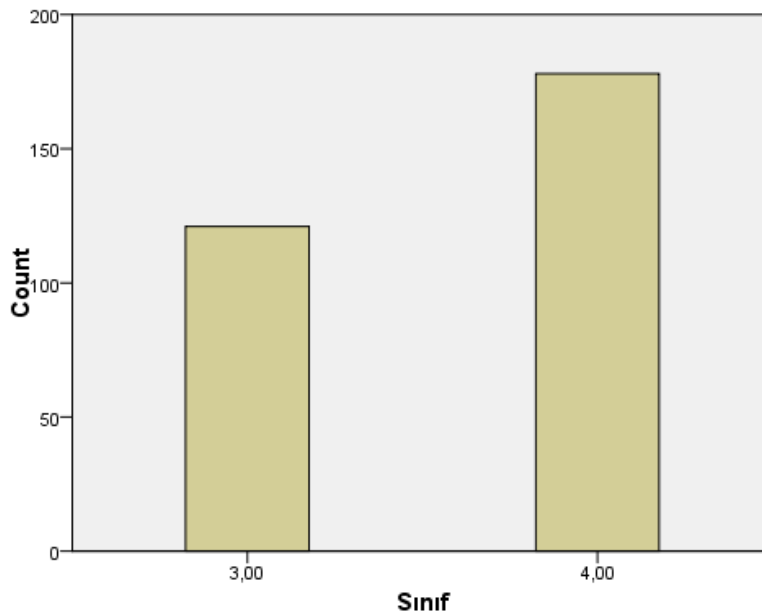
Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Kız	240	43,22	6,56	,42		
Erkek	58	40,24	8,54	1,12	2,913	0,004

Öğretmen adaylarının 240 ı kız 59 u erkektir. Kız ve erkek öğretmen adayları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmektedir ($t=2,913; p<0,004$). Cinsiyetlerine göre kız öğretmen adaylarının, erkek öğretmen adaylarına nazaran ölçek defalarca uygulansa bile ölçeğe daha samimi cevaplar vereceği tespit edilmiştir. Bu durum kız öğretmen adaylarının sınıf öğretmenliği mesleğini daha çok özümsemelerinden kaynaklanabilir.

Tablo 4' e göre, öğretmen adaylarının % 80,3' ü kadınlardan, % 19,7' si ise erkeklerden oluşmaktadır. Tablo 4'ten de anlaşılacağı üzere sınıf öğretmenliğini tercih eden adaylarının beşte dördü kız öğrencilerden oluşmaktadır. Bunun sebebi bayanların sınıf öğretmenliğini kendilerine daha uygun gelen bir meslek olarak düşünmeleri olabilir.

Şekil 2. Öğretmen Adaylarının Sınıf düzeylerine Göre Dağılımı Grafiği

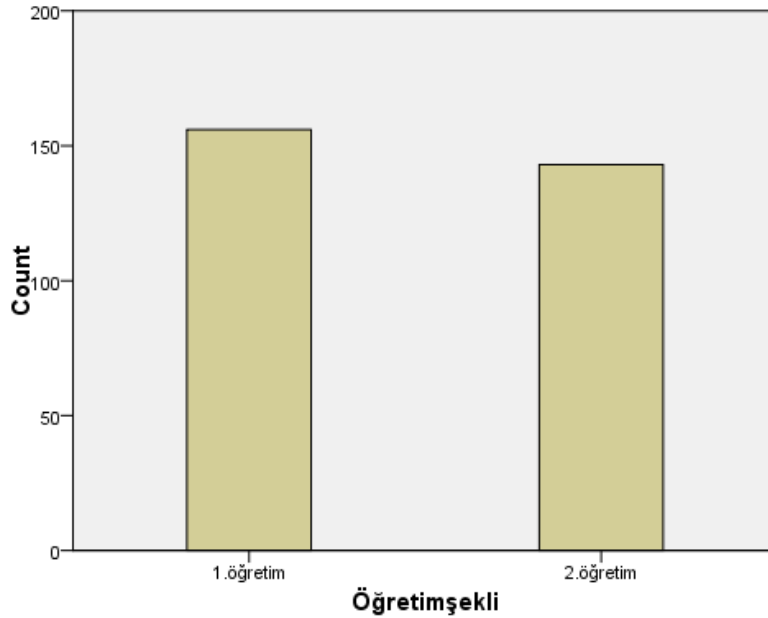

Tablo 5. Öğretmen Adaylarının Sınıf düzeylerine Göre Dağılımı

Sınıf	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
3. Sınıf	121	44,38	6,44	,58	3,60	0,000
4. Sınıf	178	41,45	7,23	,54		

Tablo 5' e göre, katılımcıların % 40,5' i 3. sınıflardan, % 59,5' i ise 4. sınıflardan oluşmaktadır. Çalışma grubundaki sınıf öğretmeni adaylarından 121 öğretmen adayı 3. sınıf 178 öğretmen adayı ise 4. sınıfta öğrenim görmektedir. 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören adaylar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmektedir ($t=3,60; p<0,00$). 4. sınıfta öğrenim gören sınıf öğretmeni adaylarına nazaran 3. sınıfta okuyan öğretmen adaylarının ölçek defalarca uygulansa bile daha samimi cevaplar vereceği tespit edilmiştir. 4. sınıfta okuyan öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sırasındaki gözlem ve tecrübelerinin bu durum üzerinde etkisi olduğu söylenebilir.

Şekil 3. Öğretmen Adaylarının Öğretim Şekillerine Göre Dağılımı Grafiği

Tablo 6. Öğretmen Adaylarının Öğretim Şekillerine Göre Dağılımı

Öğretim Türü	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
I.Öğretim	156	42,64	6,97	,55	0,014	0,989
II.Öğretim	143	42,63	7,18	,60		

Tablo 6' ya göre, öğrenim gören öğretmen adaylarından % 52,2' si I. Öğretim' de öğrenim gören öğretmen adaylarından, % 47,8' i ise II. Öğretim' de öğrenim gören öğretmen adaylarından oluşmaktadır.

Öğretmen adaylarından 156 sı 1.öğretim 143 ü 2.öğretim de öğrenim görmektedir. Her iki öğretimde öğrenim gören öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($t=0,014$; $p<0,989$).

Tablo 7. Öğretmen Adaylarının Mezun Olunan Lise Türüne Göre Dağılımı

Mezun Olunan Lise Türü	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Genel Lise	144	41,97	7,07	,58	-1,173	0,242
Anadolu Lisesi	148	42,94	7,01	,57		

Öğretmen adayları mezun oldukları lise türüne göre değerlendirildiğinde 144 öğretmen adayı genel liseden, 148 öğretmen adayı Anadolu liselerinden mezun olmuştur (Fen Liseleri, Anadolu Liseleri, Anadolu Öğretmen Liseleri Anadolu liseleri Anadolu Lisesi olarak değerlendirilmiştir). Anadolu liseleri ve genel liselerden mezun olan öğretmen adayları arasında istatistiksel anlamda anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir ($t=-1,173$; $p<0,242$).

Tablo 8.Öğretmen Adaylarının Yaşanılan Yerleşim Birimine Göre Dağılımı

Yaşanılan Yerleşim Birimi	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Köy	32	44,6563	5,98174	1,05473	-1,173	0,242
Kasaba	25	41,4400	8,87450	1,77490		
Şehir	241	42,4523	6,94373	,44729		
Diğer	1	54,0000				

Öğretmen adayları yaşadığı yerleşim birimlerine göre, 32 si köy, 25 i kasaba 251 i şehir, 1 i de bu yerleşim yerleri dışında yaşamaktadır. Yaşadıkları yerleşim birimine göre öğretmen adayları arasında anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir.

1. Öğretmen adaylarının “Coğrafya derslerinin sayısını hakkındaki görüşleri nelerdir?” başlığı altında sorulan sorulara verdikleri yanıtların dağılımı

Araştırmanın bu alt problemi ile ilgili olarak sınıf öğretmeni adaylarına derslerin sayısına ilişkin sorular yöneltilmiştir.

Tablo 9. Sınıf Öğretmeni Adaylarının "Coğrafya derslerinin sayısının yeterli olduğunu düşünüyorum" İfadesine Verdikleri Yanıtların Dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	78	26,1
Kararsızım	63	21,1
Katılıyorum	158	52,8
Toplam	299	100,0

Tablo 9' a bakıldığında sınıf öğretmeni adaylarının %52,8 i derslerin sayısını yeterli bulmaktadır. %26,1 i bu düşünceye katılmamaktadır. Adaylardan %21,1 i ise kararsız kalmaktadır. Bu durumda adayların yarısından biraz fazlasının derslerin sayısını yeterli buldukları görülmektedir. Ancak adayların yarısına yakınının da derslerin sayısının yeterli olduğu konusunda olumsuz fikir belirtmelerinden hareketle Sınıf Öğretmenliği Lisans programında seçmeli olarak Coğrafya derslerinin verilmesinin uygun olacağı düşünülebilir.

2. Öğretmen adaylarının “*Derslerin içeriği hakkındaki görüşleri nelerdir?*” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

Araştırmanın bu alt problemi ile ilgili olarak öğrencilere derslerin içeriklerinin yeterliliğine ve konuların içeriklerinin zorluğuna ilişkin sorular yöneltilmiştir.

Tablo 10. Sınıf Öğretmeni Adaylarının " dersleri içerik yönünden yeterli buluyorum." ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	88	29,4
Kararsızım	63	21,1
Katılıyorum	148	49,5
Toplam	299	100,0

Tablo 10' a göre, öğretmen adaylarının yaklaşık % 50' si derslerin içerik yönünden yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Yine, öğretmen adaylarının yaklaşık % 30' u bu düşünceye katılmazken % 21' i kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Sonuçlar incelendiğinde, öğretmen

adaylarının % 50' sinin derslerin içerikleri ile ilgili olarak olumlu bir görüş belirtmişlerdir. Sonuç olarak, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yarısı derslerin içeriğinin yeterli olduğunu düşünürken, diğer yarısı derslerin içeriğinin yetersiz olduğu yönünde veya kararsız bir tutum göstermektedirler. Bu durumda derslerin içeriğinin öğretmen adaylarına göre yeterli olduğu kanısına ulaşmak gerçekçi görünmemektedir. Bunun sebebi öğretmen adaylarının coğrafya derslerine bakış açısı ve geçmiş öğrenmelerinin etkisi olabilir.

Tablo 11. Sınıf Öğretmeni adaylarının " kaynaklara kolay ulaşabiliyorum." ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	53	17,8
Kararsızım	62	20,9
Katılıyorum	182	61,3
Toplam	297	100,0

Tablo 11' e göre, öğretmen adaylarının % 61,3' ü coğrafya dersleri ile ilgili kaynaklara kolay ulaşabildiklerini belirtmişlerdir. Yine, öğretmen adaylarının yaklaşık % 18' i bu konuda kararsız olduğunu belirtirken, yaklaşık % 21' i ise kaynaklara kolaylıkla ulaşamadıklarını belirtmişlerdir. Buna göre, öğretmen adaylarının çoğu coğrafya ile ilgili kaynakların ulaşılabilir olduğunu düşünmektedir. Ancak, % 18 ' i ise kaynaklara ulaşmak konusunda zorlandıklarını % 21 ' lik bir kısmı ise kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre öğretmen adaylarının kaynaklara ulaşmakta zorluk çektikleri görüşü gerçekçi görünmemektedir. Ancak yürütülen derslerle ilgili kitap, makale vb. kaynakların üniversiteler bünyesinde yeterli sayıda bulunmadığı sonucuna da ulaşılabilir.

Tablo 12. Sınıf Öğretmeni adaylarının "konuların içeriğinin zor olduğunu düşünüyorum." ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	180	60,8
Kararsızım	59	19,9
Katılıyorum	57	19,3
Toplam	297	100,0

Tablo 12' ye göre, öğretmen adaylarının % 60,8' i konuların içeriğinin zor olduğunu düşünmemektedir. Yine, öğretmen adaylarının % 19,3' ü bu ifadeye katıldıklarını belirtirken, % 19,9' u kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Buna göre, öğretmen adaylarının çoğunluğu konuların içeriğinin zor olduğunu düşünmemektedirler. Bu sonuçlara göre öğretmen adaylarının çoğunluğu, dersleri anlamakta zorlanmamakta ve derslerin içeriğinin kolay olduğunu düşünmektedirler. Sonuç olarak, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının genel olarak derslerin içeriğini yeterli bulduğunu, ders içeriklerini zor bulmadıklarını ve dersleri anlamakta zorlanmadıkları anlaşılmaktadır. Bu durum da coğrafya konularının içeriğinin öğretmen adayları açısından anlaşılabilir ve kolay öğrenilebilir olduğu sonucuna ulaşılabilir.

3. Öğretmen adaylarının “*Derslerde kullanılan öğretim yöntemlerine ilişkin görüşleri nelerdir?*” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

Araştırmanın bu alt problemi ile ilgili olarak öğrencilere öğretim elemanlarının derslerde kendilerini sıklıkla kaynak kullanımına yönlendirmeleri, derslerde atlas, harita vb. materyallerin kullanılması ve yine derslerde etkin öğrenme tekniklerinin kullanılmasına ilişkin sorular yöneltilmiştir.

Tablo 13. Sınıf Öğretmen adaylarının " öğretim elemanları derslerde sıklıkla kaynak kullanımına yönlendirmektedir." ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	110	37
Kararsızım	99	33,3
Katılıyorum	88	29,7
Toplam	297	100,0

Tablo 13' e göre, öğretmen adaylarının % 37' si öğretim elemanlarının derslerde sıklıkla kaynak kullanımına yönlendirdikleri düşüncesine katılmamaktadırlar. Yine, öğretmen adaylarının % 33,3' ü bu konuda kararsız olduğunu belirtirken, yaklaşık % 30' u ise katıldıklarını belirtmişlerdir. Buna göre, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının neredeyse sadece üçte biri öğretim elemanlarının derslerde sıklıkla kaynak kullanımına yönlendirdiğini belirtmişlerdir. Buradan, öğretmen adaylarının yeterince kaynak kullanmaya yönlendirilmedikleri sonucuna varılabilir.

Tablo 14. Sınıf Öğretmeni adaylarının " derslerde atlas, harita vb. materyaller sıklıkla kullanılmaktadır." ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	106	35,5
Kararsızım	61	20,4
Katılıyorum	132	44,1
Toplam	299	100,0

Tablo 14' e göre, öğretmen adaylarının % 44,1' i derslerde atlas, harita vb. materyallerin sıklıkla kullanıldığını belirtirken % 55,9' u bu ifadeye katılmadığını ve olumlu yada olumsuz herhangi bir görüş belirtmemişlerdir. Buna göre, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yarısına yakını derslerde atlas, harita vb. materyallerin sıklıkla kullanıldığını belirtmişlerdir. Buna göre, coğrafya derslerinde atlas, harita vb. materyallerin etkin, yeterli ve sıklıkla kullanılmadığı sonucu çıkarılabilir.

Tablo 15. Sınıf Öğretmeni adaylarının " derslerde etkin öğrenme tekniklerine yer verilmektedir." ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	115	39
Kararsızım	90	30,5
Katılıyorum	90	30,5
Toplam	295	100,0

Tablo 15' e göre, öğretmen adaylarının % 30,5' i derslerde etkin öğrenme tekniklerine yer verildiği konusunda kararsız olduğunu belirtirken % 39' ü bu ifadeye katılmadıklarını belirtmişlerdir. Derslerde etkin öğrenme tekniklerine yer verildiğini belirten öğretmen adaylarının oranı ise % 30,5' dir. Bu sonuçtan hareketle, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının % 70' i derslerde etkin öğrenme tekniklerine yer verildiği konusunda olumlu bir yanıt verememiştir. Bu sonuçlardan hareketle, derslerde kullanılan mevcut öğretim tekniklerinin etkili ve yeterli olmadığı, derslerde daha etkili yöntem ve tekniklerin kullanılması ve bu konunun daha kapsamlı incelenmesi gerekmektedir.

Tablo 16.Sınıf Öğretmeni adaylarının “Coğrafya konularına yönelik grafik ve tablo yorumlamaya yönelik yeterli beceri kazandırılmaktadır.” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	95	32,1
Kararsızım	88	29,7
Katılıyorum	113	38,2
Toplam	296	100,0

Tablo 16’ ya göre, öğretmen adaylarının % 38,2’ si coğrafya konularına yönelik grafik ve tablo yorumlamaya ilgili yeterli beceri kazandırıldığı konusunda olumlu görüş belirtirken, öğretmen adaylarının % 32,1’ i bu ifadeye katılmadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının % 29,7’ si ise kararsızdır. Bu sonuçlardan hareketle araştırmaya katılan öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğunu, coğrafya ile ilgili grafik ve tablo yorumlama becerisinin kazandırıldığı konusunda olumlu bir görüş belirtmemişlerdir. Sonuç olarak öğretmen adayları, grafik ve tablo yorumlama becerisinin yeterince kazandırılmadığını düşünmektedirler. Bu durum, derslerde etkin öğrenme tekniklerine yer verilmemesinden kaynaklanabilir. Bu sonuçlar ışığında, derslerde kullanılan mevcut öğretim tekniklerinin gözden geçirilmesi ve farklı öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılması öğretmen adaylarının grafik ve tablo yorumlama becerileri edinmelerine katkı sağlayacaktır.

4. Öğretmen adaylarının “Öğretmen adaylarının edindikleri kazanımlarına ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

Araştırmanın bu alt problemi ile ilgili olarak öğrencilere derslerin mesleki gelişimleri açısından yararlı olup olmadığına, öğrendiği bilgileri günlük yaşantısında etkin olarak kullanabildiğine ve coğrafya derslerinde öğrendiği bilgilerin diğer dersleri de öğrenmesinde yardımcı olup olmadığına ilişkin sorular yöneltilmiştir.

Tablo 17. Öğretmen adaylarının " Mesleğim için gerekli olan Coğrafi bilgiyi aldığımı inanıyorum." ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	67	22,6
Kararsızım	79	26,6
Katılıyorum	151	50,8
Toplam	297	100,0

Tablo 17' ye göre, öğretmen adaylarının % 50,8' i derslerin meslek hayatlarında kullanacakları coğrafi bilgiler için yeterli olacağını düşünürken, % 22,6' sı ise bu ifadeye katılmamaktadır. Öğretmen adaylarının % 26,6' sı ise bu konuda olumlu veya olumsuz bir görüş belirtmemişlerdir. Bu sonuçlardan hareketle öğretmen adaylarının yarısı olumlu görüş bildirirken % 22,6' sı olumsuz görüşlerde bulunmuşlardır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının, meslek hayatlarında kullanacakları coğrafi bilgilerle donatıldığı sonucuna ulaşılabilir.

Tablo 18. Öğretmen adaylarının " Derslerde öğrendiğim kavramların meslek hayatımda bana yardımcı olacağını düşünüyorum. " ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	32	10,7
Kararsızım	74	24,8
Katılıyorum	192	64,4
Toplam	298	100,0

Tablo 18' e göre, öğretmen adaylarının % 64,4' ü derslerde öğrendikleri kavramların meslek hayatlarında kendilerine yardımcı olacağını düşünmektedirler. Yine, öğretmen

adaylarının % 10,7' si bu ifadeye katılmazken, % 24,8' i ise kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Buna göre, öğretmen adaylarının yüzdesel oranda büyük çoğunluğunun, her üç kişiden ikisinin, derslerde öğrendikleri kavramların meslek hayatlarında kendilerine yardımcı olacağını düşünmektedirler. Bu sonuçlar ışığında, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının, sınıf öğretmenliği lisans programında yer alan coğrafya derslerinde öğrendikleri kavramların mesleki anlamda kendilerine katkı sağlayacağı ve mesleki duyarlılıklarının yüksek olduğu sonucuna ulaşılabilir.

5. Öğretmen adaylarının “Öğretmen adaylarının edindikleri becerilere ilişkin görüşleri nelerdir?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

Araştırmanın bu alt problemi ile ilgili olarak öğrencilere coğrafya konularına yönelik grafik ve tablo yorumlama becerisinin kazandırılmasına, haritalardaki bilgileri analiz etmek için yeterli becerinin kazandırılmasına, coğrafya konularına yönelik grafik ve tablolar oluşturabilmelerine ve bilginin yanı sıra beceri de kazanmalarına ilişkin sorular yöneltilmiştir.

Tablo 19. Öğretmen adaylarının “Haritalardaki bilgileri analiz etmek için yeterli beceriyi kazandığımı düşünüyorum.” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	58	19,5
Kararsızım	95	32
Katılıyorum	144	48,5
Toplam	297	100,0

Tablo 19' a göre, öğretmen adaylarının % 48,5' i haritalardaki bilgileri analiz etmek için yeterli beceriyi kazandığını düşündüklerini belirtmişlerdir. Yine, öğretmen adaylarının % 32' si bu konuda kararsız olduğunu belirtirken, % 19,5' i katılmadıklarını belirtmişlerdir. Sonuç olarak, araştırmaya katılan öğrenciler haritalardaki bilgileri analiz etmek için yeterli beceriyi kazandığını düşündüklerini haritalardaki bilgileri analiz etmek için yeterli beceriye sahip olduklarını düşünmektedirler. Sonuç olarak, bölümde eğitim öğretim

sürecinde atlas, harita vb. materyallerin sıklıkla kullanılmasının etkili olduğu ancak atlas, harita vb. materyallerin yeterli düzeyde kullanılmadığı sonucuna ulaşılabilmektedir. Ayrıca Tablo 19 ve Tablo 21’deki maddelere verilen görüşler incelendiğinde, derslerde atlas, harita vb materyal kullanımının yetersiz olduğu ve tablo, grafik gibi diğer coğrafi görsellerin kullanımı ve yorumlamasına yeterli oranda yer verilmediği sonucuna varılabilir.

Tablo 20. Öğretmen adaylarının “Coğrafya konularına yönelik grafik ve tablolar oluşturabilirim.” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	51	17,1
Kararsızım	92	30,9
Katılıyorum	155	52
Toplam	298	100,0

Tablo 20’ ye göre, öğretmen adaylarının % 52’ si coğrafya konularına yönelik grafik ve tablolar oluşturabileceğini belirtmişlerdir. Yine, öğretmen adaylarının % 30,9’ u bu konuda kararsız olduğunu belirtirken, % 17,1’ i katılmadıklarını belirtmişlerdir. Sonuç olarak, öğretmen adaylarının yarısından fazlası coğrafya konularına yönelik grafik ve tablolar oluşturabileceğini belirtmektedirler. Bu bilgilerden yola çıkarak öğretmen adaylarının grafik ve tablolar oluşturabilecek becerileri kazandıkları sonucu çıkarılabilir.

Tablo 21. Öğretmen adaylarının “Derslerde bilginin yanı sıra beceride kazandım.” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	64	21,5
Kararsızım	98	33
Katılıyorum	135	45,5
Toplam	297	100,0

Tablo 21’ e göre, öğretmen adaylarının % 45,5’ i derslerde bilginin yanı sıra beceride kazandığını belirtmiştir. Yine, öğretmen adaylarının % 33’ i bu konuda kararsız olduğunu belirtirken, % 21,5’ i katılmadıklarını belirtmişlerdir. Buna göre, öğretmen adaylarının önemli bir kısmı derslerde bilginin yanı sıra beceride kazandığını belirtmiştir. Sonuçlardan hareketle derslerde coğrafi becerilerin kazandırılmasına ilişkin uygulamaya dönük yöntem ve tekniklerin yetersiz kaldığı söylenebilir.

6. *Öğretmen adaylarının “Geçmiş öğrenmelerin lisans eğitime etkisi nelerdir?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı*

Tablo 22. Öğretmen adaylarının “Daha önceki öğrenim hayatımda öğrendiğim Coğrafya konuları lisans eğitimimde bana kolaylık sağlamıştır.” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	29	9,7
Kararsızım	55	18,4
Katılıyorum	214	71,8
Toplam	298	100,0

Tablo 22’ ye göre, öğretmen adaylarının % 71,8’ i daha önceki öğrenim hayatlarında öğrendikleri coğrafya konularının lisans eğitimi sırasında kendilerine kolaylık sağladığını belirtmişlerdir. Yine, öğretmen adaylarının % 18,4’ ü bu konuda kararsız olduklarını ve % 9,7’ si bu ifadeye katılmadıklarını belirtmişlerdir. Sonuç olarak, öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu, geçmiş öğrenmelerinin lisans eğitimi sırasında kendilerine kolaylık sağladığını belirtmişlerdir.

7. Öğretmen adaylarının “Öğrenilen bilgilerin günlük yaşantılarına katkıları nelerdir?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

Tablo 23. Öğretmen adaylarının “Derslerde öğrendiğim bilgilerin bana günlük yaşamımda katkısı olacağını düşünüyorum.” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	32	10,8
Kararsızım	55	18,5
Katılıyorum	210	70,7
Toplam	297	100,0

Tablo 23’ e göre, öğretmen adaylarının % 70,7’ si öğrendiği bilgilerin günlük yaşamında kendisine katkı sağlayacağını düşünmektedir. Yine, öğretmen adaylarının % 18,5’ i bu konuda kararsız olduğunu % 10,8’ i ise bu ifadeye katılmadıklarını belirtmişlerdir. Sonuç olarak, öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğu coğrafya derslerinde öğrendikleri bilgilerin günlük yaşantılarında kendilerine katkısı olacağına inanmaktadırlar. Bu bilgiler ışığında öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun günlük yaşamlarıyla coğrafyayı ilişkilendirebildiğini, yaşanan doğal olayları coğrafi açıdan düşünebildiği sonucuna ulaşılabilir.

Tablo 24. Öğretmen adaylarının “Öğrendiğim Coğrafi bilgi ve konulara ilişkin yakın çevremden ve Türkiye'den örnekler verebiliyorum.” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	24	8
Kararsızım	52	17,4
Katılıyorum	223	74,6
Toplam	299	100,0

Tablo 24’ e göre, öğretmen adaylarının % 74,6’ sı öğrendikleri coğrafi bilgi ve konulara ilişkin yakın çevresinden ve Türkiye'den örnekler verebildiğini belirtmişlerdir. Yine, öğretmen adaylarının % 17,4’ ü bu konuda kararsız olduklarını, %8’ i ise bu ifadeye katılmadıklarını belirtmişlerdir. Sonuç olarak, öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu öğrendikleri coğrafi bilgi ve konulara ilişkin yakın çevresi ve Türkiye'den örnekler verebileceklerini belirtmişlerdir.

Tablo 25. Öğretmen adaylarının “Coğrafya derslerinde öğrendiğim bilgiler diğer dersleri de öğrenmeme de yardımcı olmaktadır.” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	55	18,4
Kararsızım	103	34,4
Katılıyorum	141	47,2
Toplam	299	100,0

Tablo 25’ e göre, öğretmen adaylarının % 47,2’ si coğrafya derslerinde öğrendikleri bilgilerin diğer dersleri öğrenmelerinde olumlu katkı sağladığını düşünmektedirler. Yine, öğretmen adaylarının % 34,4’ ü bu konuda kararsız olduklarını, %18,4’ ü ise bu ifadeye katılmadıklarını belirtmişlerdir. Sonuç olarak, öğretmen adaylarının hemen hemen yarısı öğrendikleri bilgilerin diğer dersleri öğrenmelerinde katkısı olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 26. Öğretmen adaylarının “Coğrafya konularının öğretiminde video, slayt ve resimlere yer verilmesinin öğrenmeyi kolaylaştıracağına inanıyorum.” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	24	8
Kararsızım	31	10,4
Katılıyorum	244	81,6
Toplam	299	100,0

Tablo 26’ ya göre, öğretmen adaylarının % 81,6’ sı coğrafya konularının öğretiminde video, slâyt ve resimlere yer verilmesinin öğrenmesini kolaylaştıracağına inandığını belirtmişlerdir. Yine, öğretmen adaylarının % 10,4’ ü bu konuda kararsız olduğunu, % 8’ i ise bu ifadeye katılmadıklarını belirtmişlerdir. Buna göre, öğretmen adaylarının tamamına yakını coğrafya konularının öğretiminde video, slâyt ve resimlere yer verilmesinin öğrenmesini kolaylaştıracağına inanmaktadırlar. Öğretmen adaylarının bu görüşleri derslerde görsel materyal kullanımının öğrenmeyi olumlu yönde etkilediği görüşlerini de destekler niteliktedir.

Tablo 27. Öğretmen adaylarının “Derslerde atlas, harita vb. materyaller daha fazla kullanılmalıdır.” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	14	4,7
Kararsızım	24	8,1
Katılıyorum	259	86,6
Toplam	297	100,0

Tablo 27’ ye göre, öğretmen adaylarının % 86,6’ sı coğrafya derslerinde atlas, harita vb. materyallerin daha çok kullanılması gerektiğini belirtmişlerdir. Yine, öğretmen adaylarının % 8,1’ i bu konuda kararsız olduğunu, % 4,7’ si ise bu ifadeye katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre, öğretmen adaylarının tamamına yakını coğrafya derslerinde atlas, harita vb. materyallerin daha çok kullanılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Tablo 28. Öğretmen adaylarının “Derslerde arazi çalışmalarına daha fazla yer verilmelidir.” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	22	7,4
Kararsızım	58	19,5
Katılıyorum	218	73,2
Toplam	298	100,0

Tablo 28’ e göre, öğretmen adaylarının % 73,2’ si derslerde arazi çalışmalarına daha fazla yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Yine, öğretmen adaylarının % 19,5’ i bu konuda kararsız olduklarını belirtmişlerdir. Buna göre, öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu derslerde arazi çalışmalarına daha fazla yer verilmesi gerektiğini düşünmektedirler.

Tablo 29. Öğretmen adaylarının “Derslerde daha çok araştırmaya yönlendirilmelidir.” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	23	7,7
Kararsızım	44	14,8
Katılıyorum	230	77,5
Toplam	153	100,0

Tablo 29’ a göre, öğretmen adaylarının % 77,5’ i derslerde daha çok araştırmaya yönlendirilmesi gerektiği ifadesine katıldıklarını belirtmişleridir. Yine, öğretmen adaylarının % 14,8’ i bu konuda kararsız olduğunu belirtirken, % 7,7’ si bu ifadeye katılmadıklarını belirtmişlerdir. Sonuç olarak, öğretmen adaylarının üçte ikisi derslerde daha çok araştırmaya yönlendirilmesi gerektiğini düşünmektedirler.

Tablo 30. Öğretmen adaylarının “Derslerde güncel ve popüler konuların öğretimine daha çok yer verilmelidir.” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	22	7,4
Kararsızım	38	12,7
Katılıyorum	239	79,9
Toplam	299	100,0

Tablo 30' a göre, öğretmen adaylarının % 80' i derslerde güncel ve popüler konuların öğretimine daha çok yer verilmesi gerektiğine katıldıklarını belirtmişlerdir. Yine, öğretmen adaylarının % 12,7' si bu konuda kararsız olduğunu belirtirken, % 7,4' ü katılmadıklarını belirtmişlerdir. Sonuçlar ışığında, öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu derslerde güncel ve popüler konuların öğretimine daha çok yer verilmesini istemektedirler. Öğretmen adaylarının derslerde güncel konulara daha çok yer verilmesini istemelerinin nedeni girecekleri sınavlarda da güncel soruların sorulmasından kaynaklanabilir.

7- Öğretmen adaylarının “Derslerde başvuru kaynak kitaplar ve materyaller hakkındaki görüşleri nelerdir?” sorusuna verdikleri yanıtların dağılımı

Tablo 31. Öğretmen adaylarının “Kaynaklara kolay ulaşabiliyorum.” ifadesine verdikleri yanıtların dağılımı

Yanıtlar	f	%
Katılmıyorum	69	45,1
Kararsızım	37	24,2
Katılıyorum	47	30,7
Toplam	153	100,0

Tablo 31' e göre, öğretmen adaylarının % 45' i derslerle ilgili kaynaklara kolay ulaşılmadığını belirtmiştir. Yine, öğretmen adaylarının % 24' ü bu konuda kararsız olduğunu belirtirken, % 31' i kaynaklara kolay ulaşabildiklerini belirtmişlerdir. Sonuç olarak, öğretmen adaylarının önemli bir kısmı kaynaklara kolay ulaşamamaktadır. Bu görüş, yürütülen derslerde söz konusu olan kitap ve makalelerin üniversite bünyesinde yeterli sayıda bulunmaması ve bunlar gibi yazılı kaynakların dışında kullanılan teknolojik ve görsel kaynakların öğretmen adaylarına yeterli oranda sağlanamamasından kaynaklanıyor olabilir.

Tablo 32. Coğrafya derslerinde daha çok hangi konularda bilgi edindiniz?

Konu	f
Fiziki Coğrafya	150
Beşeri Coğrafya	134
Ekonomik Coğrafya	105
Ülkeler Coğrafyası	52
Türkiye Coğrafyası	192
Bölgeler Coğrafyası	104

Tablo 32 frekans dağılımı incelendiğinde, öğretmen adaylarının coğrafya derslerinde daha çok fiziki coğrafya ve Türkiye coğrafyası konularını öğrendiklerini görmekteyiz. Elde edilen veriler sonucunda öğretmen adaylarının en çok Türkiye coğrafyası en az ise ülkeler coğrafyasının konuları ile ilgili bilgi edindiği söylenebilir.

Tablo 33. Coğrafya derslerinde öğrendiğiniz bilgiler ile ilgili olarak gelecekte daha çok hangi konulara ihtiyaç duyacağınızı düşünüyorsunuz?

Konu	f
Fiziki Coğrafya	102
Beşeri Coğrafya	115
Ekonomik Coğrafya	110
Ülkeler Coğrafyası	106
Türkiye Coğrafyası	184
Bölgeler Coğrafyası	104

Tablo 33 incelendiğinde, öğretmen adayları coğrafya dersleri ile ilgili olarak gelecekte coğrafya konularının tamamına ihtiyaç duyabileceklerini belirtmektedirler. Elde edilen veriler sonucunda öğretmen adayları en çok Türkiye coğrafyası konularına ihtiyaç duyacaklarını düşünmektedir.

BÖLÜM IV

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde bulgular ve yorumlar kısmında yapılan analiz ve yorumların sonucunda ortaya çıkan sonuçlara ve bu sonuçlara göre geliştirilen önerilere yer verilmektedir.

Sonuçlar

Yapılan araştırmaya göre öğretmen adaylarının 80,3' ü kadınlardan, % 19,7' si ise erkeklerden oluşmaktadır. Öğretmen adaylarının % 40,5' i 3. sınıflardan, % 59,5' i ise 4. sınıflardan oluşmaktadır. Yine, öğretmen adaylarının % 52,2' si I. Öğretim' de öğrenim gören öğrencilerden, % 47,8' si ise II. Öğretim' de öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Bu sonuçlar ışığında öğretmen adayları cinsiyetlerine göre değerlendirildiğini kadın adayların sınıf öğretmenliğini kendilerine uygun meslek olarak değerlendirdikleri yargısına varılabilir.

Öğretmen adaylarının % 52,8' i derslerin sayısını yeterli bulmaktadır. Bu durumda, öğretmen adaylarının yarısına yakınının, derslerin sayısının yeterli olduğuna ilişkin görüşleri olumsuz ya da kararsızdır. Öğretmen adaylarının derslerin sayısını yeterli bulmaları coğrafya algılamalarında eksiklikler olduğunu göstermektedir. Bu durum öğretmen adaylarının coğrafya derslerini bir genel kültür dersi ve ilgili kaynaklardan öğrenilebilir bir ders olarak görmelerinden kaynaklanabilir.

Öğretmen adaylarının % 49,5' i dersleri içerik yönünden yeterli bulmaktadırlar. Sonuçlar incelendiğinde, öğretmen adaylarının hemen hemen yarısı ders saatlerinin derslerin gerektirdiği çalışmalar için uygun olduğu konusunda olumlu bir görüş belirtmemişlerdir.

Sonuç olarak, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yarısından biraz fazlası derslerin sayısını yeterli bulmaktadır. Derslerin sayısı ve içeriği değerleri karşılaştırıldığında birbirine paralel sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Ancak araştırmaya katılan öğretmen adaylarının yarısı derslerin içeriğinin yeterli olduğunu düşünürken, diğer yarısı derslerin içeriğinin yetersiz olduğu veya kararsız bir tutum göstermektedirler. Bu durumda derslerin içeriğinin yeterli olduğu kanısına ulaşmak gerçekçi görünmemektedir.

Öğretmen adaylarının % 61,3' ü coğrafya dersleri ile ilgili kaynaklara kolay ulaşabildiklerini belirtmişlerdir. Öğretmen adaylarının % 17,8' i kaynaklara ulaşmakta zorlandıklarını belirtmişlerdir. Sonuç olarak coğrafya dersleri ile ilgili kaynakların kolay ulaşılabilir olduğu kanısına varılabilir.

Öğretmen adaylarının % 60,8' i konuların içeriğinin zor olduğunu düşünmemektedirler. Yine öğretmen adaylarının % 19,3' ü konuların zor olduğunu düşünmektedirler. Öğretmen adayları dersleri kolay anlamakta zorlanmamakta ve içeriği kolay bulmaktadırlar. Sonuç olarak öğretmen adaylarının derslerin içeriğini yeterli bulmalarını, konuların içeriğinin kolay olması ile paralel olarak ilişkilendirebiliriz.

Öğretmen adaylarının % 37' si öğretim elemanlarının kendilerini derslerde sıklıkla kaynak kullanımına yönlendirdiklerini belirtmektedirler. Ancak öğretmen adaylarının % 63' ü bu konuda ya olumsuz fikir belirtmiş ya da kararsız kalmışlardır. Sonuç olarak öğretmen adaylarının derslerde yeterince kaynak kullanımına yönlendirilmedikleri sonucuna ulaşılmaktadır. Bu durum derslerin sözel olarak işlendiği, derslerde etkin öğrenme tekniklerine yer verilmediği iddialarını destekler niteliktedir.

Öğretmen adaylarının % 44,1' i derslerde atlas, harita vb. materyallerin sıklıkla kullanılmakta olduğunu belirtirken %55,9' u bu ifadeye ya katılmamaktadır ya da kararsız kalmaktadır. Sonuç olarak coğrafya derslerinde atlas, harita vb. materyallerin sıklıkla kullanılmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Öğretmen adaylarının %30,5' i derslerde etkin öğrenme tekniklerine yer verildiğini belirtirken, %39' u ise bu ifadeye katılmamaktadır. Buradan coğrafya derslerinde kullanılan mevcut öğretim yöntem ve tekniklerinin etkili ve yeterli olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Öztürk ve Alkış (2009), çalışmalarında derslerin etkinlik temelli olmayıp, teorik olarak işlendiğini belirtmiş olup derslerde harita becerilerinin kazandırılması ve arazi uygulamalarına yer verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir.

Öğretmen adaylarının % 38,2' si derslerde coğrafya konularına yönelik grafik ve tablo yorumlamaya yönelik beceri kazandırıldığını belirtirken %32,1' i bu ifadeye katılmamaktadır. Bu sonuçlara göre öğretmen adaylarının yaklaşık üçte ikisi olumlu bir görüş belirtmemişlerdir. Sonuç olarak öğretmen adayları, grafik ve tablo yorumlama becerisinin yeterince kazandırılmadığını düşünmektedirler.

Öğretmen adaylarının %64,4' ü derslerde öğrendiği kavramların meslek hayatlarında kendilerine yardımcı olacağını belirtirken, %10,7' si ise bu ifadeye katılmamaktadır. Buna göre öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu derslerde öğrendikleri kavramların meslek hayatlarında kendilerine yardımcı olacağına inanmaktadırlar.

Öğretmen adaylarının %48,5' i haritalardaki bilgileri analiz etmek için yeterli beceriyi kazandığını belirtirken %19,5' i bu ifadeye katılmamaktadır. Bu bilgiler ışığında öğretmen adaylarının hemen hemen yarısı analiz becerisi kazandığını belirtmektedir. Bu sonuçlar ışığında haritalardaki bilgileri analiz etmek için yeterli beceriyi kazandırmaya yönelik etkinliklerin yetersiz olduğu sonucuna ulaşılabilir.

Öğretmen adaylarının %52' si coğrafya konularına yönelik grafik ve tablolar oluşturabildiklerini belirtirken, %17,1'i bu ifadeye katılmamaktadır. Buna göre öğretmen adaylarının hemen hemen yarısı grafik ve tablo oluşturma becerisine sahiptir. Öğretmen adaylarının yarıya yakınının ise bu konuda olumsuz veya kararsız olmaları dikkate alındığında eksiklikler olduğu görülmektedir.

Öğretmen adaylarının %45,5' i derslerde bilginin yanında beceride kazandıklarını belirtirken, %21,5' i ise bu ifadeye katılmamaktadır. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının derslerde bilginin yanında beceride kazandıklarını söylemek gerçekçi görünmemektedir.

Öğretmen adaylarının % 71,8' i geçmiş öğrenim hayatlarında öğrendikleri coğrafya konularının lisans eğitiminde kendilerine olumlu etkileri olduğunu belirtmişlerdir. Sonuç olarak öğretmen adayları geçmiş öğrenmelerinin lisans eğitiminde kendilerine kolaylık sağladığını belirtmişlerdir. Bu durum geçmiş öğrenmelerin ileriki öğrenmelere olumlu etkisinin bilimsel ispatı olarak değerlendirilebilir.

Öğretmen adaylarının % 70,7' si derslerde öğrendiği bilgilerin günlük yaşantısında kendilerine katkısı olacağını düşünmektedirler. Sonuç olarak, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının derslerde öğrendiği bilgilerin kendilerine günlük yaşantılarında katkısı olacağını düşünmektedirler.

Öğretmen adaylarının % 74,6' sı derslerde öğrendiği Coğrafi bilgi ve konulara ilişkin yakın çevresinden ve Türkiye'den örnekler verebildiğini belirtmişlerdir. Buna göre, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının dörtte üçü öğrendikleri bilgilerle yakın çevresinden ve ülkesinden örnekler verebilmektedir.

Öğretmen adaylarının % 47,2' si coğrafya derslerinde öğrendiği bilgilerin diğer dersleri de öğrenmesinde yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının hemen hemen yarısı coğrafya derslerinde öğrendiği bilgilerin diğer dersleri de öğrenmesinde yardımcı olduğunu belirtmişlerdir.

Öğretmen adaylarının % 81,6' sı coğrafya konularının öğretiminde video, slayt ve resimlere yer verilmesinin öğrenmelerini kolaylaştıracağını ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının bu görüşleri derslerde görsel materyal kullanımının öğrenmeyi olumlu yönde etkilediği görüşlerini de destekler niteliktedir.

Öğretmen adaylarının % 86,6' sı derslerde atlas, harita vb. materyallerin daha fazla kullanılması gerektiğini belirtmişlerdir. Sonuç olarak, araştırmaya katılan öğrenciler atlas, harita vb. materyallerin kullanımının derslerdeki öğrenmelerini kolaylaştıracağına inanmaktadırlar. Bu durum “derslerde atlas, harita, vb. materyaller sıklıkla kullanılmalıdır” ifadesindeki sonuçları desteklemektedir.

Öğretmen adaylarının % 73,2' si derslerde arazi çalışmalarına daha fazla yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Sonuç olarak öğretmen adayları arazi çalışmalarına istekli gözükmektedirler.

Öğretmen adaylarının % 77,5' i derslerde daha çok araştırmaya yönlendirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Buna göre, öğretmen adaylarının dörtte üçü derslerde daha çok araştırmaya yönlendirilmesi gerektiğini düşünmektedirler.

Öğretmen adaylarının % 79,9' u derslerde güncel ve popüler konuların öğretimine daha çok yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Sonuç olarak, güncel ve popüler olaylar öğretmen adaylarına daha çekici gelmektedir. Bu durum öğretmen adaylarının atanabilmek için girdikleri sınavlarda güncel ve popüler konulardan soruların sorulmasından kaynaklanabilir.

Yapılan araştırmaya göre öğretmen adayları en çok Türkiye Coğrafyası konusunda bilgi edindiklerini en az ise Ülkeler Coğrafyası konusunda bilgi edindiklerini ifade etmektedirler.

Yapılan araştırmaya göre öğretmen adayları gelecekte en çok Türkiye Coğrafyası konularına ihtiyaç duyacağını belirtirken, en az ise Fiziki Coğrafya konularını kullanacaklarını düşünmektedirler.

Öneriler

Sınıf öğretmenliği lisans programında yer alan coğrafya dersleri ile ilgili olarak;

- 1- Coğrafya derslerinin tüm derslere oranının oldukça düşük olduğu düşünülürse derslerin içeriği yeniden gözden geçirilmeli, sınıf öğretmenliği lisans programına seçmeli coğrafya dersleri eklenmelidir.
- 2- Sınıf öğretmeni adaylarına yönelik coğrafya algılamalarını değiştirmeye ve coğrafya eğitiminin amaçlarının benimsenmesine yönelik etkinlikler düzenlenebilir.
- 3- Öğretmen adayları derslerde daha çok kaynak kullanılmaya yönlendirilmelidir.
- 4- Derslerde atlas, harita vb. materyallerin sıklıkla kullanılmalıdır.
- 5- Derslerde kullanılan mevcut öğretim yöntem ve tekniklerinin gözden geçirilmesi ve derslerde daha etkili ve daha farklı yöntem ve teknikler kullanılmalıdır. Derslerin teorik olarak işlenmesi yerine, etkinlik temelli öğretim yöntemlerinin tercih edilmesi, harita becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar ve arazi uygulamaları yapılmasının daha yerinde olacağı düşünülmektedir.
- 6- Öğretmen adaylarına grafik ve tablo oluşturma ve yorumlamaya yönelik beceriler kazandırmak için etkinlikler düzenlenmelidir.
- 7- Derslerin içeriği, günlük yaşamla olabildiğince çok ilişkilendirilmeli, derler yaşamın içinden örneklerle zenginleştirilmeli sınıfın dışına çıkılabilmelidir.
- 8- Derslerde öğrenmeyi kolaylaştırmak ve kalıcı hale getirmek için video, slayt ve görseller daha çok kullanılmalı, dersler görsellerle zenginleştirilmelidir.
- 9- Derslerde arazi çalışmalarına daha çok yer verilmeli, dersler sınıfın dışına çıkarılmalıdır.
- 10- Öğretmen adayları derslerde kalıcı öğrenmelerin sağlanabilmesi için daha çok araştırmaya yönlendirilmelidir.
- 11- Derslerde güncel ve popüler konulara daha çok yer verilmeli, ülkesinde ve dünyada gerçekleşen olaylara eleştirel bakış açısı kazandırılmalıdır.

12- Derslerde coğrafi bilgi ve becerilerin kazandırılmasına sağlayacak etkinlikler, yöntem ve teknikler sıklıkla kullanılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Büyüköztürk, Ş. (1984), *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Pegem Akademi.
- Güngördü, E. (1991), *Eğitim Fakülteleri İçin Coğrafyada Öğretim Yöntemleri ve Çağdaş Öğretim Yöntemleri İlkeler-Uygulamalar*, Ankara: Asil.
- Güven, B. ve Ersoy, E (2007), Sınıf Öğretmeni Adaylarının Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Öğretim I Dersine İlişkin Öz Yeterlik Algıları ve Bilişsel Tutumlarının Belirlenmesi, Denizli: *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 21, 15-32.
- Haas, M. E. (1989), *Teaching geography in the elementary school*. ERIC Digest.
- İpek, C. ve Bayraktar, Ş. (2004), *Aday Öğretmenlerin Fen Bilimleri ve Sosyal Bilimlere Bakışları*, Van: *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 1.
- Karabağ, S. ve Şahin, S. (2007), *Kuram ve Uygulamada Coğrafya Eğitimi*, Ankara: Gazi.
- Kapluhan, E. (2012). Atatürk Dönemi (1932-1938) İlkokullarda Coğrafya Eğitimi. İstanbul: *Marmara Coğrafya Dergisi* 25, 152-170.
- Karadeniz, C. ve Özdemir, N. (2006), Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Coğrafya Alanına İlişkin Öz Yeterlik İnançları (Ondokuz Mayıs Üniversitesi Örneği), Samsun: *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22,(2006), 23-30.
- Kızılcıaoğlu, A. (2006), İlköğretimin Birinci Kademesinde Coğrafya Eğitimi ve Öğretimi, İstanbul: *Marmara Coğrafya Dergisi* Sayı:14.
- Özçağlar, A. (2011), *Coğrafyaya Giriş*, Ankara: Ümit.
- Özey, R. ve İncekara, S. (Editör). (2010), *Coğrafya Eğitiminde Kavram ve Değişmeler*, Ankara: Pegem Akademi.
- Öztürk, M. ve Alkış, S. (2009), *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Coğrafya Algılamaları*, Elementary Education Online, 8(3), 782-797, 2009. 10 Mart 2012 tarihinde <http://ilkogretim-online.org.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Şeyihoğlu, A. ve Geçit, Y. (2010), Sınıf Öğretmenlerinin Coğrafya İmajları, Rize: *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi* 1, 59-75.
- Yazıcı, H. ve Koca, M.K. (2011), *Genel Coğrafya*, Ankara: Pegem.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin.

EKLER

EK 1. Kişisel Bilgiler

Kişisel Bilgiler

Soyadı, Adı	Öztürk Alper
Uyruğu	T.C.
Doğum tarihi ve yeri	14.10.1986 Delice
Medeni hali	Evli
Telefon	0544 217 71 71
Faks	367 6149
E-posta	alperozturk71@gmail.com

Eğitim Derecesi	Okul /Program	Mezuniyet yılı
Lise	Sincan İbn-i Sina Lisesi	1999-2003
Üniversite	Kırıkkale Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği	2003-2007
Yüksek Lisans	Gazi Üniversitesi Coğrafya Öğretmenliği	2011-

Yabancı Dil	İngilizce
-------------	-----------

GAZİ GELECEKTİR..